

Divadelní Piknik

Celostátní přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla

ZPRAVODAJ

3. ČERVENCE 2023

číslo 3

CHCI PORADIT SEMINARISTŮM, JAK SE CÍTIT NA JEVIŠTI BEZPEČNĚ

rozhovor s pedagožkou, herečkou a režisérkou Hanou Frankovou

Kdo měl nápad uspořádat seminář pro účastníky starší 55 let?

Napadlo mě to po loňském semináři, který jsem tady měla. Říkala jsem si, že by bylo zajímavé pro starší generaci uspořádat něco, jak já říkám, už jen zlehka. I já jsme si sáhla osobně na nějaké limity, i když jsem byla zvyklá utáhnout sama hodinu dvacet na jevišti. Propojilo se mi k tomu to, že jsem v posledních letech dělala docela dost scénických čtení. A napadlo mě, že scénické čtení může být jednou z vnějších opor pro ty, kteří mají obavu ze selhání paměti. Další věc: jak stárnu, křehne mi tělo. Zrovna jsem někomu vyprávěla, jak jsem si nadávala při jednom ze svých sólových představení, když jsem si tam narežirovala: teď hbitě vstaneš a teď si hbitě klekneš. Řekla jsem si, ty bláho, Hano, budeš muset trochu zrevidovat to, co od sebe chceš. Co jde, aniž by tě to stálo nervy, zda ještě vstaneš. No a tohle vše se propojilo a vznikl nápad na seminář.

Jaká je práce s frekventanty 55+?

Je to pro mě hodně zajímavé setkání. Máme tam třeba paní, která pracuje se souborem seniorek, navíc je sociální pracovnící. Sama absolvovala kurzy trénování paměti. Máme paní, která dlouhá léta píše povídky a básně, dokonce napsal rozhlasovou hru. Prostě se sešli lidé, kteří jsou otevření. Vypadá to na pár dní vzájemných inspirací. Když člověk čuchne k divadlu, tak je zajatec, a já se setkala v posledních letech mezi seniory se spoustou zajímavých hereckých typů. A přišlo by mi líto, kdyby nebyla možnost nabízet seniorům, jak hledat v dramatické činnosti opory. Vnější i vnitřní. Doufám, že se ještě na Volyni dostaneme třeba k tvorbě kompozic, vycházejících z jejich paměti a textových střeptů. Muzika je skvělá vnější opora.

Cílem tedy je ukázat lidem, kteří kvůli věku mohou přicházet do nejistoty, že jsou možnosti, jak tomu čelit, jak pracovat na divadle?

Přesně tak. Cítit se bezpečně. A pokud někdo divadlo miluje, a ještě má nějakou sílu, tak jak ho ještě dělat. Není to úplně jednoduché.

Když nejsi lektorkou semináře, co teď vlastně děláš?

Na pedagogické škole, kde jsem učila už jsem skončila. Během koronaviru jsem dovedla k absolutoriu poslední maturanty. Ve Varech pořád máme Divadlo Dagmar a nechala jsem si také dálkaře na DAMU. Pořád ještě všem říkám, ať se svými projekty přijdou, až budu v důchodu nebo že si to či ono přečtu, až budu v penzi.

Co jsi vlastně říkala na Jiřinu Lhotskou v herecké úloze na jevišti?

Znám Jiřinu řadu let, ale jako dramaturgyni, režisérku a nikdy jsem ji neviděla hrát. Byla jsem natěšená a hrozně jsem jí fandila. Člověk nikdy neví, do kdy toho bude schopen, aniž by omdlíval. Zrovna dnes jsme o tom mluvili, je hodně důležité umět vnímat rozdíl mezi trémou a panikou. Tréma je kamarádka, panika kamarádkou vážně není. Kdysi jsem byla svědkem představení divadla jednoho herce, kdy to herečka najednou na place nedala a představení ukončila. Zažila šok, ze kterého se nějakou dobu dostávala. A já bych si pro sebe i pro druhé moc chtěla uchovat to, že o nic nejde. I když je to moc těžké. Vědomí, že se ti to stane, je těžké. Ale i to samotné vědomí je dobré.

Dokončení na straně 10

SOUBORU SE HRANÍ VE VERŠÍCH ZPOČÁTKU MOC NEZDÁLO

Rozhovor s režisérkou Annou Ratajskou a dramaturgyní Petrou Richter Kohutovou

Proč jste si vybrali zrovna Goldoniho Náměstíčko?

Anna: Po covidu bylo potřeba soubor zase rozhýbat a hledali jsme něco, v čem by si mohli zahrát všichni. A taky jsme po lockdownu neměli úplně plnou kasu, takže i s přijatelnými autorskými právy. Byla to vlastně taková výzva, pojďme to zkusit, o moc nejde.

Petra: Za covidu jsme zkusili Muže sedmi sester a postupně se to zastavilo a museli jsme s tím skončit. Když skončil covid, měly jsme připravené dvě věci, jednu intelektuálnětější než druhou, protože to obě máme rády. Říkaly jsme si ale, že musí hrát celý soubor a že si musíme zase všichni zvyknout na to, že se zkouší dvakrát týdně a že nějak pracujeme. Řekli jsme si s Annou, že to má být komedie, protože i diváci po covidu se spíše chtěli bavit. A navíc jsme na to měli poměrně málo času.

Jak soubor přijal, že má hrát ve verších?

Anna: Ze začátku se jim to vůbec nezdálo. Nedá se říct, že by do toho šli

nadšeně. Ale postupně se to setřásllo a dnes to snad hrají rádi. Víme, že to není bůhvíjaké veledílo ze žádné ze stran. Je to lehkonohá zábava.

Petra: Bylo to legrační, protože to neuměl nikdo z nás. Nakoukávaly jsme představení, kde byla vázaná řeč a verš. Zkoušeli jsme se souborem různé věci. Vladimír, který hraje číšníka Pijavku, říkal, že by se to jako verše mělo říkat, recitovat. My obě jsme věděly, že tudy cesta nevede, ale se souborem jsme si to na jedné zkoušce vyzkoušeli, aby věděli i oni, že tudy cesta nevede. Pomáháme si nakonec i tou italštinou a tím trochu porušujeme princip verše.

Pro jakého diváka je Náměstíčko?

Anna: řekla bych, že ohlas to má mezi lidmi od 35 let výš. Mladého diváka to moc neosloví. Zasáhnout všechny generační skupiny najednou je těžké, takový titul se špatně hledá.

Váš soubor znají diváci jak díky inscenacím velmi vážným, tak najednou překvapíte komedií a teď dokonce komedií od Goldoniho. Jak se

vám v téhle dramaturgii přeskakuje?

Anna: Ani soubor ani já se nechceme nudit a jet v zaběhnutých kolejích. Ne vždy můžeme dělat z různých důvodů věci, které mám ráda a chtěla bych je dělat - jako byla Psí kůže nebo Smíření. Ale teď jsme měli premiéru Lettsova Zabijáka Joea, což je zase úplně jiný rank. Myslím, že jednou za čas není od věci sáhnout do komediální klasiky.

Martin Rumler

ČEKÁNÍ NA KONFLIKT

Commedia dell'arte je už od dob konce 16. století populárním divadelním žánrem, jelikož aktérům umožňuje seberozvoj na poli improvizace, a i přes žánrem vymezené charakterové typy poskytuje dostatek prostoru ke kreativitě a hravosti. Ovšem, ne každému se tento způsob tvorby zdál přijatelný – jedním z hlavních „odpůrců“ commedie dell'arte se stal italský dramatik Carlo Goldoni, který tento žánr v podstatě redefinoval. Rozvolněnou improvizaci svázal pevným textem, a ačkoliv lze v jeho hrách spatřovat rysy typů postav commedie dell'arte, snažil se rozbít i tuto škatulku a postavy utvářel na základě charakterů svých současníků. Z jeho tvorby mají divadelníci nejraději především jeho Sluhu dvou pánů, případně Poprask na laguně s tím, že se občas někteří tvůrci rozhodnou uvést jeho méně známá díla jako je například Kavárnička, Mirandolina, anebo jako v případě Divadelního studia D3 z Karlových Varů hru Náměstíčko.

Náměstíčko má poměrně jednoduchou dějovou kostru – pojednává o třech mladých dívkách a chlapcích, kteří si k sobě vzájemně hledají cestu (za doprovodu výstupů vlastních matek), aby se všechny tři páry nakonec mohly vzájemně zaslíbit. Pokud vám shrnutí obsahu zní značně nekomplikovaně a ploše, pak nejste daleko od pravdy, a právě v tom spočívá i zásadní problém festivalové inscenace. Dílo totiž staví na převyprávění přímočarého příběhu, který postrádá konflikt – postavy nemusí nic překonávat, nemusí se o nic snažit, jelikož jim stačí se párkrát pohádat, hned na to se udobřit a následně dosáhnout toho, čeho chtějí. Kvůli tomu pak karlovarský počín (čítající něco přes hodinu) působí spíše jako zdlouhavá expozice nesměřující nikam.

Mimo to inscenaci příliš neprospívá ani absence gradace, která se projevuje například tím, že se z ničeho nic objevují nečekané, vykonstruované hádky, jež se ale s lusknutím prstu znovu rozplynou. (V tomto případě se domnívám, že se tvůrci pokoušeli zachytit temperamentní povahu Italů, což se do jisté míry podařilo naplnit.) Potíž je, že většina situací nesměřuje ke konfliktu, a proto náhle vzniklé roztržky spíše dekonstruují dynamiku díla a činí je ploššími, než by muselo být.

Ač je inscenace z hlediska vnitřní struktury značně nestabilní, nelze jí upřít jiné kvality – jednou z nich je neutuchající ansámblové nadšení a radost ze hry. Na hercích je jednoznačně poznat, že si užívají své místo v tomto fiktivním mikro-vesmíru, který je obohacen o místní kolorit v podobě společenských her (například hra „hromádky“) či skladeb, které svými chytavými rytmy zlákají všechny sousedy z okolí k tomu, aby se na malý moment poddali tomuto zpěvně-tanečnímu okamžiku a zapoměli na zbytek světa. Atmosféra la dolce vita, kterou si tímto způsobem herci sami utvářejí, dokáže mnohdy přesáhnout jeviště a dýchnout i na publikum.

K tomu tvůrcům dopomáhá i zcela unikátní scénografie, která je zhmotněnou konstrukcí náměstíčka – máme před sebou dva barevné domky spojené drobným mostem, přičemž domy mají plně funkční balkón a okna s barevnými okenicemi, v nichž se neustále točí tváře různých postav. Atmosféra karnevalu je pak umocněna barevnými světýlky a vsudypřítomnými konfetami. Z hlediska vizuálního zážitku budouje inscenace na plně čáře.

Opomenout nelze ani funkční komické gagy (jako je například gondoliér, který neodhadne výšku mostu a vysoké pádlo ho téměř komiksově strhne k zemi), které nejen příjemně baví, ale pomáhají inscenaci maskovat strukturní nedostatky. I přes všechny nešvary je ale jednoznačné, že soubor disponuje kvalitním hereckým ansámblem s neskutečným zápalem. Krajně nešťastné proto je, že v tomto případě nejspíš neměl příliš šťastnou ruku při volbě textu.

Veronika Holečková
-3-

Nechápu, proč tolik úsilí a práce věnovali autorovi a textu, který si to nezasloužil.

Jiří z Poděbrad

Ne moc dobrý text, starý. A hrozně to zpomalovalo to, že jim nenavazovaly verše. Bylo to pak poznat i na tom, jak se lidi v hledišti „bavili“. Velká škoda, protože od tohoto souboru bych čekal víc a mám je moc rád.

Martin z Prahy

Já se strašně nudila, nepovedly se jim ani choreografie, a to je velká škoda.

Jana z Loun

Proč?

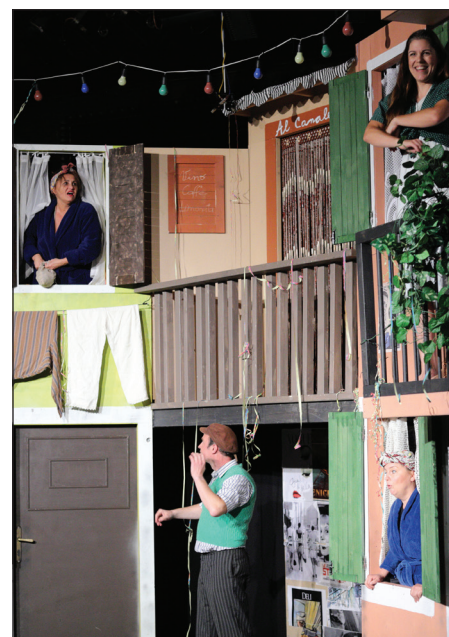
Karel z Vršovic

Dobrá komedie je těžká práce a tady se to, bohužel, nepovedlo. To je velká škoda. Nebavila mě ani hra, ani většina hereckých výkonů kromě neteře starého pána a gondoliéra. Ti byli docela fajn.

Eva ze Strakonice

Vůbec jim to do sebe nezapadalo. Situace na sebe nenavazovaly. Takováhle komedie by podle mě měla být rychlá, svižná a hlavně vtipná.

Petr z Prahy

PSAL JSEM SI TO NA TĚLO

Rozhovor s autorem textu a představitelem hlavní role Jiřím Rácem

Jaká byla inspirace k vaší autorské hře Vůně cyklónu?

Odpovědí je asi několik. Celé mé pokusy o detektivky jsou takovou polemikou s klasickou detektivkou. V podstatě nejsem velmi tvůrčí člověk, prostě si přečtu knihu a řeknu si, to bych udělal lépe. Takže píšu to, co jsem četl, ale tak, jak bych to udělal já.

Jaké detektivky máte rád?

Hodně mám načteny klasiky: Agathu Christie, Arthura Conana Doylea. Líbí se mi Desater Pátera Knoxe.

Je to tedy vaše první divadelní hra?

Ano. Hra vznikla během covidu, kdy jsem nemohl ležet ani chodit a mohl jsem sedět a psát. Inspiroval mě tehdy náš režisér Tomáš Uher, skvělý teď už poloprofesionál, který prohlásil, že když to napíšu, tak to zrežuruje.

O čem je hra?

O hledání pravdy. Jak stárnu, tak zjišťuju, že neexistují jednoduché odpovědi na složité otázky. Čím dřív na to lidi přijdou, tím asi líp. Hra je směsí motivů z několika detektivních

povídek, které jsem napsal, ale v pozadí je motiv muže, který hledá svou lásku, což je mi velmi blízké.

Plánoval jste při psaní, že si v inscenaci i zahrajete?

Ano. Rád si dělám dobře a psal jsem si to na tělo.

Nechal jste režiséra, aby vám do textu zasahoval?

Určitě. Když píšete v horečkách, tak vám přijdou některé věci logické, ačkoliv nejsou. V prvním náčrtu to mělo být dokonce interaktivní divadlo, kdy jsme se měli obracet na diváky a žádat o radu, jak by to mělo skončit. Tomáš řekl, že něco takového se v rámci našeho souboru nedá uhrát, tak jsme to stáhli do klasičtější dějové linie.

Proč se hra odehrává ve švýcarských Alpách?

V covidu mi to nejspíš přišlo logické. Ale teď už nevím. Přitahovalo mě asi klasické místo detektivky: místo izolované od zbytku světa s konečným počtem možných podezřelých.

Co to pouštíte v rádiu během představení?

To jsme si půjčili autentický švýcarský folklor. Sehnal ho Tomáš. Dokonce do Švýcarska s Jakubem Křížem (inspektor ve hře, pozn. redakce) zajeli a udělali tam před švýcarskou policejní stanicí takový reklamní šot, který jsme pak měli na Facebooku.

Vendula Melišková

LIŠKA A MNOHO ZAJÍČŮ

Divadelní soubor Břetislav z Břeclavi si možná někteří z nás pamatují z loňského ročníku, kdy v prostoru kina odehrál autorskou historickou hru Na viděnou, sbohem. Tato působivá inscenace citlivým způsobem pojednávala mimo jiné o deportaci židovských obyvatel během druhé světové války. Když jsem tedy viděl, že letos se zde soubor objeví znovu, opět s inscenací autorského textu, tentokrát pod názvem Vůně cyklónu, pojal jsem podezření, že půjde o volné pokračování inscenace loňské. Nestalo se.

Soubor si ale ani tentokrát nedal snadný úkol - napsat a zinscenovat původní detektivní hru. Už samotná tvorba textu je v tomto ohledu velmi náročnou disciplínou, zvláště v době, kdy jsou diváci doslova bombardováni detektivkami ze všech stran (knihy, filmy, televize) a mají tím pádem o fungování žánru dostatečné povědomí. Autoři se totiž vystavují riziku, že divák tak zvaně prokoukne jejich hru moc brzy a označí pak dílo za málo důmyslné. Myslím, že to-muto riziku se autor hry a zároveň představitel hlavní role Jiří Rác, spolu s režisérem inscenace Tomášem Uherem vyhnuli. Opravdu se totiž nedá říct, že by divák mohl prohlédnout zápletku dřív, než by bylo záhodno. Inscenátoři si totiž se žánrovými pravidly dost hrají, po dlouhou dobu diváka klamou, záměrně matou a odvádí na falešnou stopu. Potenciální problém vidím v tom, že diváka matou možná až moc dlouhou dobu.

Detektivka je divácky oblíbeným žánrem z mnoha důvodů. Jedním z nich je potěšení z přemýšlení a hledání stop. Divák se chce stát na chvíli detektivem a věřit, že kdyby dával pozor a všímal si detailů, mohl by "vraha" odhalit také. Může si tak vytvářet teorie a hypotézy a když je na konci překvapen dobře naplánovaným zvratem, požitek z myšlení je o to větší. Nejsem si ale jistý, zda právě dávkování informací bylo silnou stránkou inscenace Vůně cyklónu. V prvních dvou třetinách jsem se opravdu ztrácel v přehrslí jmen a nahozených témat a protože jsem nevyčítal, které informace jsou důležitější, staly se pro mě důležité všechny a můj mozek honil tolik zajíčů najednou, že to brzy vzdal. Jednoduše řečeno, možných stop a případů k vyřešení bylo tolik, že jsem se v nich přestal orientovat. Zde bych se přimluvil za výraznější režijní akcentaci důležitých dějových uzlových bodů, které by mě jako diváka dovedly k pointě a zároveň mě udržovaly ve střehu. Také jsem si nebyl po závěrečném odhalení jistý, zda opravdu všechny informace, které mi byly předloženy, bylo opravdu nutné odehrát a zda by tedy inscenaci nesvědčilo určité prokrácení.

Další důležitý faktor u budování detektivky je práce s napětím. Divák má být postupně vtahován do tajemství, sázky by se měly postupně zvyšovat a tajemství prohlubovat. V inscenaci Vůně cyklónu pro mě začalo napětí plně fungovat až po prvním velkém zvratu, který přišel zhruba dvacet minut před koncem. Musím uznat, že ten zvrat jsem nečekal a navíc byl velmi funkčně akcentován skvělým situačním i slovním vtipem. Od té doby inscenace držela napětí zdařile až do konce, ale opět si nejsem jistý, jestli by nebylo účinnější jeho postupné dávkování, než náhlý vpád ve dvou třetinách.

Zmatený jsem byl také z pár podivně bizarních situací (např. plyšová liška v kulečnickovém stole). V některých z nich humor nádherně zafungoval, u jiných jsem měl dojem, že jsem se ocitl ve snu jedné z postav a že je celá inscenace sofistikovanou hrou s béčkovým žánrem. Bohužel jsem ale nedostal od inscenátorů dostatečný klíč k tomu, jak tyto situace číst, takže místo toho, abych si je náležitě užil, tak ve mě vyvolaly spíše zmatení a odtržení od příběhu.

Za velmi zdařilou považuji ovšem linku postupného sblížení postav spisovatele (Jiří Rác) a inspektora (Jakub Kříž), příběh jejich rodičího se přátelství a jeho konce. Oba herci mezi sebou dokázali civilními prostředky vytvořit křehké pouto dvou osamělých mužů, kteří možná na konci roku najdou někoho, komu lze věřit. Tato linka mi přišla na textu i na inscenaci nejsilnější a tématicky nejsevernější, i s ohledem na ostatní postavy příběhu.

Přese všechno, co jsem tu zmínil, ale stejně musím před souborem smeknout klobouk. Nepouští se do jednoduchých úkolů, je evidentní, že má schopné autory, kteří vládnou slovem a nebojí se jít cestou autorského divadla, což je vždy chvályhodné. Jen si myslím, že tentokrát ke mě sdělení nedošlo tak hladce, jako minulý rok.

Adam Doležal

Chtělo by to určitě zrychlit. A my jsme tady takoví zparchantělí, takže mi tam chybělo i to tématko.

Lukáš z Jílového

Moc jsem to nepochopila. Vůbec nevím, co tím chtěl autor říct, tak odcházím mírně rozčarovaná.

Andrea z Horšovského Týna

Mně se to zdálo úplně divné. Některé věci jsem vůbec nepochopila, proč tam byly. Třeba ta liška. Kdyby tam nebyla, tak by to bylo úplně stejné. Jako celek se mi to nelíbilo.

Hanka z Plzně

Spousta interních vtipů v představení by si zasloužila dramaturgickou úpravu a škrtnání, aby se inscenace stala svižnější. A je vidět, že se tvůrci bavili určitě při zkouškách, ale na publikum jako takové to moc nefunguje. Je tam těch věcí moc a zbytečně hru prodlužují. Určitě by to chtělo škrtnat. Je tam spousta zavádějících informací, jako např. když to na začátku vypadá, že na chatu přijel poprvé, a přitom tam návštěvě nalévá z termosky kávu a teprve posléze se ukáže, že už tam nějakou dobu bydlí.

David z Poděbrad

Mně se to líbilo.

Honza ze Strážnice

Cyklon. Cyklon B.

Iva z Rajce

Lepší než Agatha Christie to nebude.

Veronika z Prahy

JSME RÁDI ZA MOŽNOST MÍT TADY REPARÁT

Rozhovor s autorem a režisérem Jiřím Volákem

Přiznáváte, že vaší metodou je vybrat si historické události a osobnosti a postavit je do fiktivních situací. Podle vašeho věku osudím, že Sametovou revoluci jste ještě naplno nevnímali. Proč jste si tedy vybrali 17. listopad?

Myslíme si, že jsme vnímáni jako děti 17. listopadu a do nás byly vkládány naděje, že něco uděláme. Takže se pocitově vyjadřujeme k tomuto odkazu, nějak se chceme popasovat se zátěží, že my jsme ta první generace, která má po Listopadu 1989 něco změnit. Nemáme zkušenost s étosem 17. listopadu, ale často nám to opakovali.

Zároveň jste vložili do své inscenaci i jistou aktualizaci, mám na mysli Ďáblický hřbitov a současně pátrání po ostatcích významných osobností. Co říkáte jako tvůrci na to, že se v jednom hrobě potkají jak oběti, tak i jejich kati?

Je to kreativně podnětné. Váhali jsme, protože v tom hrobě je třeba páter Toufar a Zdena Mašíňová, a to byla původně naše ústřední

dvojice. Nakonec jsme zvolili Pa-lackého a Němcovou, protože jsou všeobecně známější a chtěli jsme do hry dostat trochu nadhledu. Nepotřebovali jsme zrovna tímhle tnout do živého. Od některých událostí už je i stoletý odstup, ale některé jsou stále ještě bolestivé. Proto jsme se radši trefovali do 19. století a národnostních představ.

Ve svém vystoupení na začátku představení jste citoval z ohlasů na vaši inscenaci O Krakonošovi a disidentech, které jste hráli při vaší poslední účasti ve Volyni. Co budete mít v ohlasech tentokrát?

Jsme rádi za možnost mít tady reparát, dlouho jsme se vyrovnávali s minulým verdiktem, který se vůbec nepotkal s naším očekáváním. Věřím, že letos jsme s diváky byli na stejné lodi. Hráli jsme dvě představení a při prvním bylo prázdnější hlediště. Bylo to dost znát a představení bylo slabší. Když bylo večer plno, najednou představení šlapalo znatelně lépe.

Už pracujete na nějaké další inscenaci?

Teď bychom rádi vyrazili do regionů. Máme nějaké nabídky a možnosti a náš plán je otestovat tuto hru mimo Prahu, protože jinak většinou hrajeme v Praze. A uvidíme, co se stane po podzimu.

Martin Rumler

ĎÁBLICKÁ TERITORIÁLNÍ HŘBITOVNÍ HLÍNA

Výroční zpráva o správě ďáblického hřbitova – zapsal J. H.

Třetím představením třetího dne letošního Divadelního Pikniku Volyně byla inscenace autorské hřbitovní veselohry z národního podsvětí „Družstvo ďáblů“ souboru Teritoriálního tyjátru z Prahy. Půdorysem a zároveň základní dramatickou situací je domovní schůze družstva „obyvatel“ hřbitova, kterou naruší příchod nového nenahlášeného „sousedů“, studenta Matfyzu Martina Šmída. Je totiž 17. listopadu 1989.

Zdánlivě bizarní personální složení účastníků schůze důvtipným, okouzlujícím a až cimrmanovským prologem osvětlí jeden z inscenátorů. Svým projevem jasně nastaví inscenační i komunikační klíč i žánrově stylové uchopení. Už nyní vše začíná dávat smysl.

Je jasné proč František Palacký řídí schůzi, proč zapisovatelkou je Božena Němcová, proč se schůzi snaží ovládnout věrolomný a proradný K. H. Frank. Je logické, že domovní schůze potřebuje i své hrdiny, jakým je v tomto případě Jan Kubiš, který v žádné situaci neztrácí hlavu. Do toho všeho vstupuje postava výše zmíněného mrtvého studenta a ohlašovatelky jeho smrti obyčejné ženy z lidu – osoby Drahomíry Dražské. Obrozenecko-revoluční duch schůze je zjevný, případný a logický. Inscenace invenčně propojuje slovní a situační humor a provází nás českou historií svou neústupnou několikastupňovou nekorektností. Roztomilé nekorektnosti střídají ty bodavé a někdy až bolestné. Překračování míry není bezúčelné a prohlubuje vertikálu předlohy. Herecké provedení je přiměřené a těží především se souhry nikoliv pouze situační, ale i intelektuální. Z hlediska temporytmu inscenace bych co nejvíce zkrátil sekvenci okolo Drahomíry, která je, i přes skvělé herecké vykreslení její představitelky, proporčně neadekvátní divadelní zkratce, se kterou se v inscenaci pracuje. To je snad moje jediná výtka, která je ovšem snadno napravitelná. Konkrétní slovní či situační „citace“ se ode mne nedozvíte, neb nechci prozrazovat ani dějovou linku či některé geniální „fóry“. Prostě na to jděte a uvidíte.

A co je pro mne z tohoto divadelního záznamu jedné neobyčejné schůze podstatné? Co se souboru podařilo prostřednictvím autorského textu vytvořit?

Obraz bizarního spojení nespojitelného, který se stává uvěřitelným a věrným otiskem české nejen moderní historie. A najednou se pouhá veselohra ze hřbitova proměňuje v teatrální mystifikační záhrobní mystérium, které k nám svébytným divadelním jazykem promlouvá i k současnosti. A já za tuto zvláštní, zábavnou a originální mši za nedotknutelné mrtvé velmi děkuji! Tohle již nebylo studentské či generační divadlo. Tohle už bylo „pouze“ DIVADLO!

Jaromír Hruška

Úžasné vtipy, skvělá zábava i o tak vážné věci, jako je Samet nebo okupace. Bavil jsem se dlouhou dobu a byl překvapený, kolik toho dokázali vymyslet.

Martin z Jihlavy

Fungovalo jim to docela dlouho, ale od okamžiku, kdy přišla na jeviště Drahomíra, už se to trochu táhlo. To byla docela škoda, protože před tím to bylo plně skvělých vtípů a gagů.

Jana z Loun

Co bych o tom řekla? Hodně zábavy, hodně bizaru, hodně černého humoru na hraně, který miluju.

Bára z Mostu

Zahajloval bych to tímto způsobem: Děkuji přátelé.

Karel z Vršovic

Šíleně jsem se smál, bavil, užíval si to. I když bylo vtípů snad až moc, pořád to bylo zatím to lepší, co zde bylo k vidění.

Jiří z Poděbrad

KáHáčko to hodně táhnul. Pradoxně se nacistický hrdlořez stal mou oblíbenou postavou a těšil jsem se na každý jeho výstup.

Eva z Prahy

Jednou budem dál, já vím.

Petr ze Strakonice

NAJEDNOU Z TOHO TEXTU MRAZÍ

Rozhovor s Macbethem a Lady Macbeth, Prokopem Košářem a Doroškou Tučkovou

Proč tady s vámi není pan režisér Tomáš Staněk?

DT: Protože se připravuje festival v Kutné Hoře a na hradě Točnick, který se koná za týden. Má mnoho produkčních povinností. Tímto všechny zve na Divadelní léto s Oldstars.

Kdo vám tedy kryl dneska technicky záda?

DT: My sami. Dneska se o techniku staral Sebastian Vopěnka, který se alternuje s Prokopem v Macbethovi a v Malcolmovi.

PK: A také musím zmínit našeho šéfa produkce, Jiřího Dejla, který s námi hraje a má neskutečnou trpělivost.

Je to váš první "Shakespeare"?

DT: V rámci tohoto uskupení ano. I když kdysi jsme zkoušeli Sen noci svatojánské. Ale to bylo jen pracovní cvičení.

PK: Jinak ale série shakespearovských titulů na léto v Oldstars je docela bohatá. Např. Romeo a Julie, první Macbeth... A letos se chystá letní turné po hradech a zámcích s Hamletem.

Kdo pracoval na scénografickém pojetí a úpravách?

PK: Režijně dramaturgická koncepce přišla od režijního vedení a my jsme měli možnost se podílet na definitivní podobě. Text je výrazně zkrácená, kondenzovaná verze. A v současné situaci promlouvá ještě víc.

O čem Macbetha hrajete? Co je vaše téma?

DT: Pro mě je to hodně o manipulaci, o to víc, že hraju Lady Macbeth. PK: První zkoušky probíhaly loni v únoru a březnu, což se kryje s ruskou invazí na Ukrajinu. To samozřejmě nebyl prvotní záměr výtvarné koncepce, ale zpětně to zacvaklo. Najednou z toho textu mrazí, že to dává strašně smysl, jak je to vlastně modelová situace toho, co se děje ve světě na politickém poli v mnohem větším měřítku.

Kdo jsou pro vás hlavní postavy hry?

DT: Cítíme to tak, že jsou to čarodějnice, které udávají směr, provází diváky a zaštiťují manipulaci, hýbají s rozhodnutími. Pohráváme si i s tím, jak moc je Lady Macbeth s nimi

spojená, ale spíše je to trochu na efekt.

Co to tam na sebe lijete za alkohol? A máte sponzora?

DT: Alko i nealko. Ale tentokrát jsme to nealko bouchli až na konci. PK: Míváme připravených vždycky šest lahví. Ale někdy i zbydou. Tím, že scénu inscenace tvoří jen čtyři světla a mikrofon, zbývá nám rozpočet na nákup sektu.

Vendula Melíšková

MACBETH JE NAHÝ A SÁM

Není divu, že Shakespearova brilantní tragédie o touze po moci a sebezničující citizádosti zas a znova láká tvůrce všeho věku i zkušeností k tomu, utkat se s ní na divadelních prknech po svém. Macbeth je platný vždy. Propad muže, jenž začíná coby čestný a udatný válečný hrdina, skrze spirálu osudu až v monstrem, jež neváhá nechat zavraždit nejbližšího přítele i všechny další domnělé soky bez soudu a bez lítosti, vybral si za svůj i pražský soubor OLDstars.

Soubor sdružující mladé herce a herečky různých zaměření a profesí (od posluchačů herectví na DAMU, přes kritiky až po nadšence bez divadelního vzdělání) řadu let s železnou pravidelností produkuje divadelní kusy, jež spojuje ambiciózní uchopení a důraz na téma. Důkazem, že takové směřování má smysl, budí řada úspěšných herců, kteří OLDstars prošli coby studenti, či stálá divácká základna, která dravé a intenzivní divadlo bere za své. S každou inscenací, jejíž představení jsem mohl shlédnout, za posledních více než 10 let, kdy jsem coby divák pražský soubor zaznamenal, jedním dílem nadšeně očekávám a druhým trnu. Jsou inscenace, kdy vše sedí přesně tam, kde má. Kde mladá výpověď, dostatečně svá a odvážná, hraje prim. A pak jsou takové, u nichž se nemohu dostatečně naladit na obsah sdělení a vnímám pouze působivou formu.

Scéna je prázdná. Krom pozlaceného mikrofonu uprostřed a pár lahví šampaňského v zadním plánu není na jevišti nic. Jasná zpráva: prim bude hrát slovo! Avšak již v druhé scéně, kdy králi Duncanovi zvěstuje posel zprávu o vítězství Macbethově, obsah slov se začíná ztrácet v expresivním herectví a proudu řeči bez začátku a konce. Zpět k začátku. Pět mladých dívek okolo šampaňského, skleničky, módní sluneční brýle a ironický úsměv na tváři coby výklad čarodějnic, které snovají osud, mě nadchl. Jsou drzé, hravé, juvenilně svůdné. Při zvěstování osudu a slavné budoucnosti si s Macbethem i Banquem pohrávají, omotávají je kolem prstu. Až se nakonec jedna z nich oddělí a pro další situace stává se Lady Macbeth. To je sice zajímavý nápad a koresponduje s výkladem jedné velké hry, kterou čarodějnice / svůdnice upletly na Macbetha, zároveň však Lady Macbeth v hereckém pojetí Dorotky Tučkové, přestože nepostrádá osobní půvab a charisma, zůstává jaksi stále mimo situaci. Jako by ono vystoupení ze skupiny „snovaček“ neumožňovalo stvořit skutečnou postavu z masa a kostí a Macbeth (v podání Prokopa Košáře) pak nemá s kým hrát, kým být sváděn a ponoukán k vraždě krále a uzmutí moci. Projevuje se to v zásadní scéně, kdy Lady Macbeth přesvědčuje svého muže, aby Duncana zavraždil. Tam, kde má být napětí mezi dvojicí nejsilnější, omezí se protagonisté na pouhé statické „prožívání“ Macbetha vprostřed scény, a Lady Macbeth obcházející kolem něj. Stále více jsem si v průběhu představení kladl otázku, kdy a kde dochází k rozhodování? Kdo je Macbeth? Jaký je obsah jeho slov. Každá scéna byla k prasknutí napěchovaná emocemi, ale nemají-li emoce z čeho vyrůst, působí prázdně, uměle – na efekt. Jakmile jednou ztratím zásadní motivace a nevyznám se ve scénování dramatické situace, stává se ze slov jen zvuková výplň, masa. Herci se v takovém případě mohou přetrhnout, prožívat, řvát a svíjet se na podlaze, ale pokud mi u hry, jež je založena na jednání slovem, uniká obsah řečeného, je to vše jen pel a mam.

Vít Malota

Je to poučený soubor, který ví, jak pracovat s divadelním znakem. Ale pro mě inscenace naráží na to, že jak jsou mladí, tak na tuhle látku nemají emoce ještě úplně zvládnuté. A někdy jdou pro mě tedy přes hranu spíš hlučným projevem, což je pro diváka nepříjemné. Ale jinak jsou ti mladí lidé velice šikovni: ví, co na jevišti dělají. Jen ta látka chce ještě nějakých 8 roků.

Štěpán z České Lípy

Nemuseli vylívat to červené šampaňské, stačilo jen to bílé. Sice lepší obě, ale to červené... chudák koberec.

Marie z Prahy

V inscenaci hraje syn mojí kamarádky, a mně se to moc líbilo. Přišlo mi to dobré. Jen trochu někdy šumí.

Magdalena z Prahy

Nejsem si úplně jistý, co bylo hlavním motivem inscenace, ani kdo byla hlavní figura. Nejsem schopný rozklíčovat, jestli šlo o motivy čarodějnic nebo Macbetha či Lady Macbeth či toho "Malého prince", co tam byl asi dvě minuty.

Jiří z Teplic

Jsem s touto úpravou a škrty spokojen. Mně se to líbilo.

Jakub z Mezouně

...dokončení ze strany 1

A je to jen záležitostí seniorů, že může odpovědnost za to, aby se představení povedlo a já ho zvládnul, člověka dovést až k panické atace?

Není. Zažívala jsem to i při práci na maturitních výstupech na střední pedagogické škole. Byla jsem si vědomá, že i u mladých pracuji s křehkou půdou. Bylo to podobné jako u režiséra, věděla jsem, že je důležité vybudovat bezpečí. A riskuješ, když se rozhoduješ mezi tím, že se toho člověka snažíš uklidnit, říkáš mu, že to teď dá a když ne, tak to v klidu ukončí, nebo to naopak stopneš a odložíš to na druhý den. Ale to čekání do druhého dne může být ještě horší. To je strašně individuální.

Jsmo na činoherní přehlídce, jak ty vnímáš současnou českou činohru?

Nějaký trend nebo něco podobného pojmenovat neumím. Jsme ale vděčný divák, jen v momentě, kdy se na mě něco takzvaně hraje, nebo vnímám, že jevíti je hlediště úplně jedno, tak mě to odhodí pryč. Vnímám současné divadlo přes svoje děti, objíždím jejich představení a mám radost třeba ze Západočeského divadla v Chebu, kde má angažmá Magdaléna. Dostává tam krásné role a taky jejich úžasnou šíři. A podobně i František v Jihočeském divadle.

Martin Rumler

Do divadla na kole

Před několika lety oslňoval (nejen) Volyni cyklistickým trikotem Jaromír Hruška, letos bicykluje Vít Malota. V rámci kampaně "Do divadla na kole" vyzývá zájemce, aby se připojili do pelotonu. ("Cyklofašismus je třeba podporovat," komentoval to pro zpravodaj KáHáčko.)

PROGRAM

Pondělí 3. července 2023

11.30 – 13.00, Peklo
Diskuse (Družstvo Ďáblice, Macbeth)

14.00 – 15.00, Na Nové
V.A.D., Kladno / režie: V.A.D.
Kazimír Lupinec, Ivan Olbracht:
Nikoločava

15.45 – 16.45, Malý sál Na Nové
Diskuse (Nikoločava)

17.00 – 19.00, Na Nové
Tyjatr, Horažďovice / režie: Karel Štastný
David Auburn: **Důkaz**

20.00 – 21.00, Malý sál Na Nové
Diskuse (Důkaz)

21.15 – 22.35, Na Nové
Reverzní dveře, Brno / režie: Kamila
Konývková Kostřicová
Josef Pánek a Reverzní dveře: **Zdrhnout
z Indie**

Úterý 3. července 2023

12.00 – 13.00, Peklo
Diskuse (Zdrhnout z Indie)

14.00 – 16.45, Na Nové
Divadlo RADAR/Načerno, Praha / režie:
Lukáš Křížek
Martin McDonagh: **Pan Polštář**

17.15 – 18.15, Na Nové – zahrada
Burke Cup – soutěž nejen divadelních
týmů o pobyt na Divadelním Pikniku
Volyně 2024 zdarma

18.45 – 20.20, Na Nové – parter
Divadlo Máj, Praha / režie: Jaroslav
Kodeš
Johannes Urzidil, Jaroslav Kodeš: **Mařka**

20.50 – 21.40, Malý sál Na Nové
Diskuse (Pan Polštář)

22.00 – 23.05, Na Nové
Reservé, Most / režie: Pavel Skála
Nikolaj Vasiljevič Gogol: **Revizor**

Zpravodaj XXXI. celostátní přehlídky
amatérského činoherního a hudebního
divadla Divadelní Piknik Volyně 2023.
Redakce: Vendula Melišková, Martin
Rumler, David Slížek. Vydává DS Piki
Volyně. Náklad 100 výtisků.

SPONZOŘI DIVADELNÍHO PIKNIKU 2023

